

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Academia pentru un serviciu public modern

Mesaj de felicitare cu prilejul sărbătorilor de Crăciun și de Anul Nou, 2016, al dlui Andrei GROZA, prim-prorector al Academiei de Administrare Publică, doctor, conferențiar universitar

Stimați profesori, colaboratori, doctoranzi și masteranzi ai Academiei!

A mai trecut un an, un an al activității prodigioase a corpului profesoral-didactic, al întregului colectiv al Academiei, care a înscris realizări de prestigiu de perfecționare a procesului de studii la standardele europene întru pregătirea cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării.

În anul 2015, au absolvit Academia și le-au fost înmânate diplome de master la 340 persoane, dintre care 91 - învățământ cu frecvență și 249 - învățământ cu frecvență redusă, ce au format un nou contingent de funcționari publici, care vor contribui la eficientizarea guvernării centrale și locale, la modernizarea și democratizarea țării.

Și în anul care se încheie o prioritate a Academiei a constituit-o activitatea științifică, cercetarea și cooperarea internațională. Cadrele didactice ale Academiei au luat parte activă la realizarea mai multor proiecte, susținute de structurile Uniunii Europene, programele lansate de SUA, guvernele Germaniei, Poloniei, Suediei și altor țări. De asemenea, au fost organizate 5 conferințe științifice cu participare internațională

la care au fost formulate mai multe recomandări în scopul modernizării activității autorităților publice.

Au fost înregistrate realizări frumoase și în domeniul dezvoltării profesionale a funcționarilor publici, fiind aplicate practici avansate din experiența țărilor europene. Pe parcursul anului care se încheie, peste 3.100 de funcționarii publici, persoane care dețin funcții de demnitate publică și alte categorii de salariați din toate structurile administrative au primit certificate de absolvire a cursurilor de dezvoltare profesională.

Anul 2015 a fost unul deosebit pentru Academia de Administrare Publică prin instituirea noilor structuri, scopul fiind de a perfecționa procesele de studii la ciclurile II și III. Astfel, a fost înființată Școala doctorală a Academiei la care, în prezent, își fac studiile 23 de doctoranzi. Este îmbucurător faptul că două

teze de doctor au beneficiat de avizul pozitiv al Catedrei științe administrative și Seminarului Științific de Profil.

Au fost obținute unele rezultate de prestigiu ce formează istoriile de succes ale anului 2015. Cu toate acestea, ne-am confruntat și cu unele probleme, mai ales, cu caracter financiar, din cauza cărora nu am reușit să efectuăm mai multe lucrări de reparație, achiziționare de bunuri și servicii necesare creării condițiilor optime ale activității Academiei. Nu s-a reușit să se păstreze structura integră a specializărilor practicate de-a lungul ultimilor ani.

În pofida acestora, sperăm că anul 2016 va fi un an al realizării noilor speranțe, al consolidării bazei tehnico-materiale a Academiei, stabilirii unor relații mult mai lucrate cu instituțiile statului și societății civile, stabilirii noilor parteneriate de colaborare științifică internațională.

Dorim profesorilor, colaboratorilor, doctoranzilor, masteranzilor, tuturor lucrătorilor Academiei sănătate, lumină și pace în suflet.

Fie ca anul care vine să ne aducă noi bucurii pentru cei apropiați, posibilități de afirmare profesională și susținere din partea colegilor de serviciu.

La mulți ani!

PLUGUȘORUL

Aho, aho!

Iată anul se-nnoiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a ara,
Brazdă neagră-a răsturna,
Rod îmbelșugat să crească
Pe moșia strămoșească!

Mânați, măi!

Hăi, hăi!!!

Mânați boii-ncet și bine
Să arăm cum se cuvine,
Moldova în lung și-n lat,
Că-așa-i din străbuni lăsat,
Să arăm brazdă mănoasă
Pe la fiecare casă,
Să crească roadă bogată
Cum n-am mai văzut
vreodată.

Mânați, măi!

Hăi, hăi!!!

Să-l urăm pe fiecare
De la mic și pân' la mare,
Să-l urăm cu glas fierbinte
Și pe domnul Președinte –
Om și domn echilibrat,
Bun conducător de Stat.
E un drag, milos părinte,
Hărăzit cu daruri sfinte:
Înțelept și răbdător,
Cu dragoste de popor!

Da-i-ar Domnul sănătate
Să conducă mai departe!
Pentru dumnealui, fărtați,
Brazdă-adâncă răsturnați,
Mai sunați din zurgălăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi, hăi!!!

(Continuare în pag. 2)

PLUGUȘORUL**(Continuare Înc. în pag. 1)** ❄️

Mânați boii mai încet
Să brăzdăm la Parlament,
Ca să crească roade mari
Aleșii parlamentari!
Să voteze legi creștine,
Să trăim cu toții bine.
La scrutinul viitor
Să-i voteze-ntreg popor.
Alta noi nu ne dorim –
Doar de bine să-auzim!
Sănătate și noroc,
Cu tot neamul la un loc!

Roata, măi!
Hăi, hăi!!!

Plugul nostru e etern!
Să brăzdăm și la Guvern!
Brazdă-adâncă, ca la carte,
Să avem cu toții parte
De un brav Executiv,
Ca nicicând de longeviv!
Mulțumit să-l știm în toate,
Că-i merge lucrul pe roate,
Și din partea tuturor –
Are cinste și onor!

La urechi cu flori de tei,
Faceți roată măi flăcăi,
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi, hăi!!!

Mânați boii
mai la pas
Și faceți aici popas
Să arăm, să semănăm,
Dragoste să înălțăm
La faimoasa-Academie
Pe care o țară o știe –
Torță în republică
De-Administrare Publică,
Fondată de-un mare Om,
Pe nume Mihai Platon.
Cu un corp profesoral,
Însoțit de-un crez astral –
Competența e esența
Ce naște eficiența!
Pentru-acest așezământ,
Cu știința-n legământ,
La sunați din zurgălăi
Să răsunе peste văi
Voinicescul nostru: Hăi!
Hăi, hăi!!!

(Continuare în pag. 3)

*Fie ca spiritul sărbătorilor de iarnă să pătrundă în casa și sufletul Dumneavoastră și al tuturor celor dragi, iar iubirea, bucuria și înțelepciunea să vă călăuzească.
În speranța unui an bun, vă transmit cele mai alese gânduri și urări de belșug, prosperare și împlinirea tuturor viselor.*

Vă doresc un Crăciun Fericit și La Mulți Ani!

Cu respect,

L. Palihoș

Liliana PALIOVICI
Vicepreședinte al Parlamentului

**Colectivul Academiei de
Administrare Publică**

*Frumoasele Sărbători de iarnă sunt un
prilej deosebit pentru a Vă adresa
sincere felicitări și urări de bine.*

*Magia Crăciunului să vă aducă bucuria
împlinirilor și viselor realizate.*

*Vă dorim în Noul An sănătate, noi
speranțe, iar optimismul și entuziasmul
să Vă însoțească pretutindeni.*

O. Balan

Oleg BALAN
Ministrul Afacerilor Interne

United Nations
MOLDOVA

Felicitări
cu ocazia sărbătorilor de iarnă
din partea familiei
Organizației Națiunilor Unite
în Moldova

2016

Season's Greetings
from the United Nations Family
in Moldova

Dafina Gercheva

Dafina Gercheva
UN Resident Coordinator in Moldova

Sărbători Fericite și La mulți ani!

Happy and Fulfilling New Year!

Joyeuses Fêtes, Bonne et Heureuse Année!

ALEXANDRU TĂNASE
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
A REPUBLICII MOLDOVA

Ședința Senatului Academiei

Pe 22 decembrie curent, a avut loc ședința ordinară a Senatului Academiei de Administrare Publică, ea fiind moderată de președintele acestuia, prim-prorectorul Academiei, dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar.

Senatul a examinat o serie de chestiuni ce țin de activitatea de instruire și științifică a Academiei. Una dintre ele a constituit-o cea cu privire la valorificarea rezultatelor obținute în cadrul realizării proiectelor instituționale „Consolidarea instituțională și funcțională a administrației publice locale în Republica Moldova în contextul implementării Acordului de Aso-

și desfășurarea Conferinței științifice internaționale din 3-4 decembrie curent „Consolidarea administrației publice locale: instrumente și mecanisme”, au participat la două foruri științifice din Ucraina și Kazahstan, au elaborat avize la proiectele de lege cu privire la statutele municipiilor Bălți și Chișinău, au desfășurat alte activități în vederea consolidării administrării publice locale din Republica Moldova.

Dna Tatiana Tofan, raportor asupra celui de al doilea proiect, a menționat o serie de activități aplicative concrete în vederea eficientizării managementului dezvoltării regionale, subliniind, între altele, că echipa sa a publicat în

lizarea programelor la studii prin doctorat”. Dumnealui a menționat că potențialul Catedrei îl constituie 20 de cadre științifico-didactice, inclusiv 4 doctori habilitați, 9 doctori în științe. Colaboratorii Catedrei au participat în perioada de referință la foruri științifice din România, Polonia, Ucraina și Kazahstan, la conferințele științifice desfășurate în cadrul Academiei de Administrare Publică, precum și la alte instituții de învățământ superior și științifice din țară. În prezent, în cadrul Catedrei își fac studiile la doctorat 22 de persoane.

Senatul Academiei a examinat, de asemenea, chestiunile „Cu privire la aprobarea regulamentelor de activitate a subdiviziunilor structurale ale Academiei în redacție nouă” și „Cu privire la operarea unor modificări în Regulamentul cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master în cadrul Academiei de Administrare Publică”, asupra cărora au prezentat informații dl Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, prorector al Academiei, și dna Maria STRECHII, doctor, conferențiar universitar, director al Departamentului învățământ superior. Asupra acestor chestiuni Senatul a adoptat hotărârile respective.

Prin chestiunile înscrise pe ordinea de zi a ședinței Senatului, prin modalitatea, atitudinea și profunzimea examinării acestora, prin hotărârile adoptate de Senat în vederea realizării celor preconizate, s-a făcut încă o dată dovada faptului că la Academia de Administrare Publică se acordă o atenție sporită activității de cercetare a cadrelor științifico-didactice, a doctoranzilor și masteranzilor Academiei și, în primul rând, investigațiilor științifice în domeniul administrației publice autohtone.

Mihai GHEORGHE

PLUGUȘORUL

❄️ (Continuare. Înc. în pag. 1)

Acest corp de profesori –
Făurar e de comori,
Luminează-o Țară-ntreagă
Pe ce cale ca să meargă!
Această Academie
E a Neamului făclie!
Au absolvit-o până azi
4000 de masteranzi,
45 de mii, măi frate,
Au făcut aice carte –
Publici, bravi, funcționari,
Puși mereu pe fapte mari.
La mulți ani cu sănătate,
Să ne bucurăm de toate!

Roata, măi!
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi, hăi!!!

Să-l urăm frumos, cu drag,
Poate ne-a da și-un colac
Prim-prorector
Andrei Groza
Ce știe metamorfoza:
Viața grea s-o facă bună
Și-adevăru-n cap să-l pună!
Om și domn, savant vestit
Om la locul potrivit –
Totdeauna cu idei,
Și proiecte câte vrei:
Pentru a trăi mai bine,
Ca în țările străine!
Să-l ajute Dumnezeu
Să se bucure mereu
De Izbândă și Lumină
Și în Anul ce-o să vină!
Cu noroc și sănătate
Să conduceți mai departe!

La urechi cu flori de tei,
Mai sunați din zurgălăi
Și strigați cu toții: Hăi!
Hăi, Hăi!!!

Mânați boii-ncetișor
Și opriți, fărtașilor,
Plugul ce ară vârtos
La un om drag și frumos,
Care ne-așteaptă cu banul
– Aurel e, Sîmboteanu,
Și colaci a pregătit,

(Continuare în pag. 4)

ciere la Uniunea Europeană” (raportor dna Tatiana ȘAPTE-FRAȚI, doctor, conferențiar universitar, director de proiect, Catedra științe administrative) și „Managementul dezvoltării regionale privind diminuarea disparităților interregionale în cadrul Republicii Moldova prin prisma noii politici de coeziune europeană” (raportor dna Tatiana TOFAN, doctor, conferențiar universitar, director de proiect, șef Catedră economie și management public).

Raportorul asupra desfășurării primului proiect instituțional, dna Tatiana Șaptefrăți, a menționat că membrii echipei au publicat în cadrul realizării primei etape a proiectului 22 de articole științifice, au participat activ la pregătirea

perioada de referință 25 de articole științifice, a participat la un număr impunător de conferințe și simpozioane științifice din țară și din străinătate.

Senatul Academiei a aprobat rapoartele prezentate asupra stadiului de realizare a proiectelor respective, obligând directorii de proiect să contribuie mai energic cu forțele științifice disponibile la cercetarea problemelor științifice propuse pentru investigare, la sporirea rolului aplicativ al rezultatelor obținute.

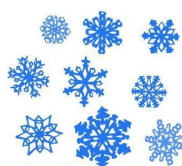
Dl Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative, a prezentat o amplă informație asupra chestiunii „Cu privire la activitatea de cercetare științifică a Catedrei științe administrative și rea-

PLUGUȘORUL

(Continuare. Înc. în pag. 1)

Pentru cei ce au venit,
Cu dragoste să-i ureze
O lume să lumineze.
Mulți ani, mulți ani înainte,
C-o face ca un părinte,
Nu degeaba e prorector:
Are propriul său vector –
Să prospere-Academia,
S-o cunoască Veșnicia!

**Pentru Simboteanu, măi,
Ian sunați din zurgălăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi, hăi!!!**

Înfigeți
plugu-n
pământ
Și brăzdați

la-nvățământ –
Catedre, Departament,
Directorul – eminent!
Soră e cu omenia,
Doamna Strechie Maria.
O știu toți, de bună seamă,
Are inimă de mamă,
E un pedagog sadea,
Născută sub așa stea.
Crește roadă de lumină
În a Neamului grădină,
Departamentul ce-l
conduce
Vrednic duce a sa cruce.
Oameni dragi,
oameni frumoși,
Vă urăm: Fiți sănătoși!
Fie-vă calea-nflorită
Și de Domnul ocrotită!

**Mânați, măi!
Hăi, hăi!!!**

Să urăm catedrele,
Care duc cu vedrele
Pe umăr care cât poate
A științei greutate
Și-n a Neamului grădină
Seamănă bobi de lumină!
Sunt frumoși și
tari cârmacii,
Seamănă leit cu dacia:
Nu ingenunchează, frate, –
Duc știința mai departe!
Uite-l, se vrea campion
Bravul șef, Dulschi Ion,
E isteț, nu-i ca oricare
Bun păstor la-administrare!

(Continuare în pag. 5)

Inovație și calitate în sectorul public

Aurelia ȚEPORDEI,
director, Departamentul
dezvoltare profesională

Agencia Națională a Funcționarilor Publici, instituție de specialitate a administrației publice centrale din România, funcționează în subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, asigurând aplicarea strategiilor și a Programului de guvernare atât în domeniul funcției publice și a funcționarilor publici, cât și în domeniul formării profesionale a personalului din administrația publică.

Misiunea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici constă în dezvoltarea unui corp al funcționarilor publici profesioniști, bine pregătit, neutru din punct de vedere politic și capabil să asimileze și să-și însușească standardele de performanță de la nivelul Uniunii Europene, în scopul eficientizării administrației publice și îmbunătățirii raporturilor dintre administrație și principalii săi beneficiari, cetățenii.

Formarea funcționarilor publici și atribuțiile ANFP în acest domeniu sunt prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 1000/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici.

ANFP, împreună cu partenerii săi, furnizori de formare, organizează:

- programe de perfecționare profesională conform grilei pentru funcționarii publici de conducere, funcționari publici de execuție, aleși locali etc.;
- programe de perfecționare profesională la cererea instituțiilor/autorităților publice;

În perioada 18-20 noiembrie 2015, reprezentanții Academiei de Administrare Publică, Aurel Simboteanu, prorector al Academiei, și Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională, au participat la cea de-a VIII-a ediție a Conferinței Internaționale „Inovație și calitate în sectorul public”, organizată la Sibiu de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici din România.

În continuare Vă propunem o relatare a dnei Aurelia Țepordei de la această conferință.

- programe de perfecționare profesională în sistem e-learning.

Domeniile prioritare de formare în cadrul Agenției sunt: managementul, resursele și serviciile publice, comunicarea și transparența decizională, dezvoltarea personală, dreptul și legislația comunitară, tehnologia informației și comunicațiilor.

Atestarea absolvirii programelor de formare specializată și a programelor de perfecționare se face prin certificate, recunoscute în administrația publică.

La nivelul ANFP a fost dezvoltată o soluție informatică de gestionare a întregii activități de formare profesională, având ca beneficii: evidența detaliată a partenerilor, programelor, formatorilor, cursanților, locațiilor; generarea automată a documentației necesare pentru derularea cursului și a rapoartelor de evaluare a programelor și formatorilor pe baza chestionarelor completate de participanți; înscrierea on-line la cursul dorit.

Partenerii ANFP pentru organizarea și derularea programelor de perfecționare sunt selectați de către o comisie de selecție a partenerilor, conform unor criterii generale și specifice.

Formatorii ANFP sunt experți, persoane – resursă, cadre universitare care, de asemenea, trec o procedură de selecție.

Beneficiarii programelor de formare profesională sunt funcționari publici și personal contractual din cadrul instituțiilor și autorităților publice – persoane implicate direct sau indirect în activități vizate de tematicile programelor de per-

fecționare, precum și alte persoane interesate de domenii tematice promovate.

Atragerea și implementarea proiectelor cu finanțare externă reprezintă un obiectiv strategic al ANFP. În perioada 2010 – 2014, ANFP a derulat un număr de 11 proiecte care au vizat domenii și tematici variate precum managementul funcției publice, utilizarea tehnologiei informației, e-learning, categoria înalților funcționari publici, guvernarea incluzivă, achizițiile ecologice, arhivare și semnătură electronică, Instruire aplicată în domeniul ajutorului de stat, formarea de formatori, transpunerea și aplicarea aquis-ului comunitar.

Annual, începând cu anul 2008, ANFP organizează Conferința Internațională „Inovație și calitate în sectorul public”.

La cea de-a VIII-a ediție a Conferinței au participat 118 persoane, reprezentanți ai administrației publice românești, ai organizațiilor neguvernamentale, ai mediului universitar, ai mass-mediei, dar și experți din Franța, Azerbaidjan, Republica Moldova și Comisia Europeană. Audiența a salutat participarea la Conferință a dlui Florian HAUSER, policy officer la Comisia Europeană, a delegațiilor din Moldova, Azerbaidjan, Franța. Conferința a fost prezidată de către dna Carmen Drăgan, Secretar de Stat al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, și dna Adriana Cîrciumaru, director Direcție în cadrul aceleiași Agenții. Conferința respectivă a constituit etapa finală a competiției naționale a celor mai bune practici din administrația publică deru-

(Continuare în pag. 5)

Inovație și calitate în sectorul public

(Sfârșit. Început în pag. 4)

lată de către ANFP pe parcursul anului 2015.

În competiția respectivă s-au înscris 46 de proiecte dezvoltate de instituții/autorități ale administrației publice centrale (ministere, agenții) și locale (primării, Consilii Județene, Instituții ale Prefectului, instituții deconcentrate). Cea de-a doua etapă s-a desfășurat în luna octombrie, în cadrul căreia proiectele au fost evaluate

încă în anul 2010, când au fost efectuate aranjamentele pentru semnarea unui acord de colaborare între cele două entități. Ulterior, în 2012 a fost semnat un acord de colaborare privind cooperarea în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici. Anual, se semnează un plan de acțiuni privind realizarea Acordului de cooperare. În cadrul Conferinței a fost semnat Planul de acțiuni pentru anul 2016, care prevede colabora-

zentate în cadrul celor 3 ateliere de lucru. De asemenea, a fost prezentat un Ghid care înglobează toate proiectele declarate câștigătoare în cadrul competiției. Această experiență poate fi promovată pentru implementare și în Republica Moldova.

Un subiect care ne-a interesat în mod deosebit a fost perfecționarea profesională a personalului din administrația publică. Participarea la conferință, discuțiile cu colegii din România, Franța, Azerbaidjan, a permis să identificăm unele particularități ale sistemelor de administrație publică, în general, precum și ale sistemelor de perfecționare a personalului, în special, cu scopul de a evidenția avantajele și dezavantajele lor în vederea propunerii unor soluții de organizare și desfășurare a perfecționării profesionale a funcționarilor publici în Republica Moldova.

Utilitatea participării la Conferință rezidă și în faptul că studiile comparate pot da unele idei sau soluții de îmbunătățire a cadrului legislativ și organizatoric existent pentru perfecționarea continuă a funcționarilor angajați în serviciul public. Studiarea și analiza sistemelor de perfecționare din alte țări ne permit, de asemenea, să identificăm interdependența dintre perfecționarea funcționarilor angajați în serviciul public și modernizarea administrației publice în contextul integrării europene.

Participarea la Conferință respectivă a fost un bun prilej pentru a face cunoștință și a stabili contacte cu reprezentanții instituțiilor/autorităților publice din mai multe țări în scopul unei colaborări ulterioare, studierii bunelor practici și a experienței avansate în domeniul elaborării și implementării politicilor de personal în serviciul public.

rea în domeniul formării profesionale a funcționarilor publici (asistență tehnică și schimb de experiență); elaborării proiectelor privind profesionalizarea funcționarilor publici; diseminării bunelor practici din administrația publică. Un domeniu nou de cooperare îl constituie susținerea dezvoltării abilităților practice ale participanților la programele de masterat organizate de către AAP. Astfel, în anul 2016, 5 masteranzi ai Academiei vor desfășura stagiul în autoritățile publice din România.

Am ascultat cu interes prezentarea dlui Florian HAUSER, policy officer la Comisia Europeană, dar și intervențiile reprezentanților administrației publice locale referitor la situația, problemele cu care se confruntă funcția publică din România la etapa actuală.

În cadrul evenimentului au fost diseminate bunele practici din administrația publică românească, acestea fiind pre-

de către 9 evaluatori - reprezentanți ai societății civile, ai mediului academic și ai mass-media.

În urma evaluării au fost nominalizate câte 5 proiecte pentru fiecare pilon:

Pilon I: Cooperarea internațională pentru modernizarea serviciilor publice.

Pilon II: Mecanisme de eficientizare a comunicării interne și de consolidare a imaginii publice.

Pilon III: Metode și practici de stimulare a participării cetățenilor la viața publică.

În cadrul conferinței a avut loc festivitatea de premiere a celor mai novatoare idei, fiind acordate 9 premii și 5 mențiuni pentru fiecare pilon în parte.

Concluzii rezultate din participarea la Conferință:

Relațiile de colaborare între Academia de Administrare Publică din Moldova și Agenția Națională a Funcționarilor Publici din România au început

PLUGUȘORUL

(Continuare. Înc. în pag. 1) ❄️

*Dar de-ați ști, Orest Tărăță
Câtă muncă și voință
Demonstrează-n plan local,
Dar și internațional?!
În politici nu-i de azi,
În relații - este as!*

**Mânați, măi!
Hăi, hăi!!!**

*E tare, e vrednică
Catedra juridică
Și arată la o lume
Adevăru-ntreg ce spune,
Minciuna e sub papuc
La Silvia lui Goriuc!
Dar fără tehnologie
Nu aprinzî nicio bujie!
Doamna Gherman Teodora
La și-mparte tuturor,
Cu catedra ce-o conduce,
Tehnologii chiar
cât pot duce!
Pentru bunăstarea lor
Într-un falnic viitor!
Face ca lumea să știe*

*Management, economie,
Al catedrei mohican:
Doamna Tatiana Tofan -
Minte iute, suflet blând,
O comoară pe pământ!*

**Pentru dumnealor, flăcăi -
Voinicescul nostru: Hăi!
Hăi, hăi!**

*Trageți brazdă
adâncă, mare
La Departamentul
Dezvoltare
Să urăm colaboratorii,
Cât nu ne-au prins încă zorii
- Să-i urăm de viață bună
Cu tot Neamul împreună,
Să-i urăm de sănătate,
Că-i mai bună decât toate,
Să-i urăm de viață nouă
Și curată ca o rouă,
Directoarea Țepordei
O viață fie cu ei,
Să se bucure mereu
De mila lui Dumnezeu!*

(Continuare în pag. 8)

GUVERNUL REP Academia de A

Ianuarie 2016

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Februarie 2016

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
2	9	10	11	12	13	14
9	16	17	18	19	20	21
16	23	24	25	26	27	28
29						

Mai 2016

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Iulie 2016

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Septembrie 2016

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Octombrie 2016

L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

PUBLICII MOLDOVA

Administrare Publică

Martie 2016

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Aprilie 2016

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Iunie 2016

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

August 2016

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
1	2	3	4	5	6	7
2	9	10	11	12	13	14
9	16	17	18	19	20	21
16	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Noiembrie 2016

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Decembrie 2016

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

PLUGUȘORUL

(Continuare Înc. în pag. 1) ❄️

**La urechi cu flori de tei,
Mai sunați din zurgălăi
Și strigați cu toții: Hăi!
Hăi, hăi!!!**

*Sunați tare și mai tare,
Să se-audă până-n zare
De știință, colaborare,
Care sunt o avuție
Pentru-această-Academiei!
Zău, n-ar fi poate așa
Dacă doamna Silvia*

*Al științei promotor
N-ar fi bravul director!
Dulschi – nume îndrăgit,
Cu cine s-a întâlnit,
Care pragul a trecut
Fie azi, fie-n trecut
Acestui așezământ –
O făclie pe pământ!*

**Pentru dna Dulschi, măi,
la sunați din zurgălăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi, hăi!!!**

*Direcția secretariat,
Personal și Management
E la „ordin” permanent,
Disciplină, evidență,
Aici afli-n permanență!
Toată puterea-i ștampila
Ce-o pune dna Ludmila,
A lui Andrievschi rază,
Care la comori e pază.
Este omul ce te-nvață
Să treci luminat prin viață.
Are-atâta bunătate
Pentru neamurile toate,
Da-i-ar Domnul sănătate!*

**Pentru dumneaei, flăcăi,
lan sunați din zurgălăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi, hăi!!!**

*Mânați boii, într-ânșii bateți,
La cei din contabilitate,
Care țin o evidență,
Zi și noapte-n permanență!
Se adună și la sfat:
Banul cere numărât!
A-nvățat de la bunici*

(Continuare în pag. 9)

Descentralizarea: calea spre modernizare a Republicii Moldova

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova, în parteneriat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), cu susținerea partenerilor de dezvoltare - Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PNUD/UN Women), Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei, USAID, Consiliul European și Centrul de Informare pentru Autoritățile Locale/Solidarity Fund PL - a organizat, în perioada 17-18 decembrie curent, Conferința Internațională *Descentralizarea: calea spre modernizare a Republicii Moldova*. La eveniment au participat circa 300 de persoane - reprezentanți ai Guvernului, Parlamentului, administrațiilor publice centrale și locale, ai mediului academic, partenerilor de dezvoltare și comunității de experți.

Participanții la Conferință au analizat rezultatele obținute în implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare și a Planului de Acțiuni, dar și reșterile în domeniul reformei de descentralizare care se implementează în Republica Moldova începând cu anul 2010, cadrul instituțional-juridic și politicile sectoriale, descentralizarea financiară, dar și reforma administrativ-teritorială.

Reprezentanții administrației publice locale, ai mediului academic au abordat diverse subiecte pentru a evidenția problemele actuale și necesitățile de a îmbunătăți procesul de descentralizare, au formulat propuneri pentru noi intervenții strategice pentru reforma de descentralizare. Totodată, în cadrul Conferinței au fost discutate principalele probleme cu care se confruntă administrațiile publice centrale și locale în implementarea reformei teritorial-administrative.

La conferință au participat cu intervenții și prezentări dl Andrei Groza, prim-prorector al Academiei de Administrare Publică, doctor, conferențiar universitar, și dna Aurelia

Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională.

Menționăm faptul că Academia de Administrare Publică colaborează cu Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată, PNUD Moldova încă din anul 2012.

Astfel, în anul 2012, a fost elaborat Programul de formare în descentralizare pentru autoritățile publice centrale și locale. În cadrul acestuia, au fost desfășurate următoarele activități:

- elaborarea materialelor de instruire;
- instruirea formatorilor;
- instruirea a două grupe de reprezentanți ai administrației publice centrale și locale.

Partener în desfășurarea

tului financiar, taxelor locale, achizițiilor publice, proprietății publice pentru personalul din autoritățile publice locale;

- ajustarea materialelor de instruire pentru cele cinci module de instruire la cerințele și standardele AAP;

- instruirea formatorilor în cele cinci domenii de instruire;

- predarea modulelor de instruire pentru personalul din cadrul autorităților publice din Republica Moldova.

În scopul realizării obiectivului Proiectului, AAP a colaborat cu companiile selectate de către PNUD Moldova/PCDLI și anume:

Institutul de Dezvoltare Urbană (IDU) – modulele Achiziții publice, Managementul proprietății publice; Compania AXA Management Consulting (AXA) – modulul Managementul resurselor umane;

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” – modulele Managementul finanțelor publice locale, Colectarea taxelor.

Pe parcursul anului 2014 au fost desfășurate 27 de activități de instruire, în cadrul mai multor sesiuni, la toate cele cinci module, pentru 625 de funcționari din cele 30 de primării-țință cărora PCDLI le acordă asistență informațională, metodologică și financiară.

În anul curent, Academia, la fel cu suportul PCDLI, a elaborat și a implementat Proiectul „Instruirea la distanță a aleșilor locali.”

Scopul Proiectului îl constituie elaborarea și implementarea cursului de instruire la distanță a oficialilor locali.

acestui program, alături de PCDLI, a fost IHS Erasmus University.

Pe parcursul anilor 2013-2014, Academia de Administrare Publică, beneficiind de suportul financiar al Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată, PNUD Moldova, a desfășurat activități de implementare a Programului de dezvoltare profesională a personalului din cadrul a 30 de autorități ale administrației publice locale.

Obiectivul principal al Programului l-a constituit:

- expertizarea materialelor elaborate/ajustate de către companiile selectate pentru cinci module de instruire în domeniul managementului resurselor umane, managementul

Cor. „F. P.”

Bunele practici – un bun al tuturor

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” a organizat cea de-a 7-a ediție a Ceremoniei Naționale de Premiere a Bunelor Practici, implementate de autoritățile publice locale din Moldova în perioada anilor 2013 și 2014, fiind depuse 78 de practici din 50 de autoritățile publice locale. Asigurarea accesului liber la informație, implementare inovațiilor energetice, promovarea antreprenorială locală, cooperarea intercomunitară și transfrontalieră pentru servicii publice de calitate se numără printre domeniile sustenabile cu care s-au remarcat autoritățile publice locale la această ediție a competiției.

„Practicile voastre vor deveni exemple de urmat de alte comunități și, sunt sigur, vom reuși să construim o țară frumoasă și prosperă”, a menționat Liubomir Chiriac, director executiv al IDIS „Viitorul”, în deschiderea Ceremoniei de premiere.

La rândul său, Jose Luis Herrero, șeful Oficiului Consiliului Europei în Moldova, referindu-se la importanța dezvoltării locale în procesul de descentralizare și democratizare a Republicii Moldova, a specificat: „Autoritățile publice locale sunt cei mai importanți piloni, deoarece reprezintă nivelul cel mai apropiat de cetățeni. Voi, primarii, sunteți cei care veniți cu inițiative pentru a promova și consolida aspectele democratice la nivel local. Vă încurajez să faceți ceea ce faceți și să arătați că sunteți niște lideri responsabili.

Și Sergiu Ceauș, secretarul general adjunct al Guvernului a subliniat rolul pe care îl joacă autoritățile locale în dezvoltarea țării: „Guvernul nu ar putea să evidențieze cele mai bune politici pe care le declară prin programele sale dacă nu

ar exista această tânără democrație locală, care vine de jos și ne învață pe noi, guvernanții cum să aplicăm acele standarde necesare. Dacă nu ar exista administrația publică locală, noi realizări la nivel central nu ar fi pe măsura așteptărilor cetățenilor.”

În cadrul Ceremoniei Naționale de Premiere a Programului Bunelor Practici au fost decernate 20 de certificate de participare, 14 mențiuni, șase premii de

calitate - prioritate pentru orice localitate” a fost obținut de **orașul Ungheni (primar Alexandru Ambros) pentru proiectul de informare în traficul rutier și orașul Bălți (primar Renato Usatii) pentru ideea de a transmite rețelele de canalizare în concesiune.**

Și pentru că ediția curentă a programului a fost una aniversară, au fost oferite premii speciale. Astfel, primul premiu special a fost oferit **s. Budești (primar Nina Costiuc) pentru perseverența demonstrată pe parcursul celor 10 ani de bune practici; or. Cahul (primar Nicolae Dandîș) pentru inițiativa proactivă în îmbunătățirea serviciilor publice la nivel local.**

În premieră, două localități din afara țării, orașul **Ismail din Ucraina** și comuna **Cumpăna din România**, au fost apreciate cu premii speciale pentru istoriile lor de succes, prezentate în cadrul programului.

NOTĂ. Programul Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova a fost lansat în anul 2005 de către Consiliul Europei în cooperare cu Guvernul Republicii Moldova, asociațiile de primari, proiectul USAID „Reforma Autorităților Publice Locale” și implementat de către IDIS „Viitorul”, având scopul de a identifica, valorifica și disemina bunele practici printre autoritățile publice locale din Republica Moldova, contribuind astfel la eficientizarea guvernării locale.

În perioada 2005 - 2015, peste 400 de comunități din Republica Moldova și-au împărtășit bunele practici care au fost publicate în cinci antologii, iar 80 de practici de succes au devenit subiectul a cinci filme documentare distribuite în rândul reprezentanților autorităților publice din toată țara.

Ana-Maria VEVERIȚA, coordonator IDIS „Viitorul”

gradul III, opt premii de gradul I, șapte premii de gradul I și patru premii speciale pentru cele mai bune practici implementate de administrațiile publice locale din țară, care au fost implementate în perioada 2013-2014.

Pentru implementarea bunelor practici **în domeniul bune guvernări în contextul integrării europene premiul I a fost obținut de satul Peresecina (primar Nicolae Buzu) r-nul Orhei, pentru curajul de a crea un radio local. Satul Congaz (primar Mihail Esir) UTA Găgăuzia și Consiliul raional Soroca (președinte Mihail Mătu) au fost autoritățile care au obținut premiul I la secțiunea Dezvoltare economică și cooperare intercomunitară.**

Câștigătorii **premiului I la secțiunea Eficiență energetică au fost orașul Florești (primar Valeriu Ceapă) pentru sistemul SCADA în procesul de alimentare cu apă și comuna Boldurești (primar Vasile Miron) din raionul Nisporeni pentru construcția colectoarelor solare.**

Premiul I la secțiunea intitulată „Servicii publice de

PLUGUȘORUL

(Continuare. Înc. în pag. 1) ❄️

Mândra doamnă
Andronovici.
Așa știe, așa face
S-aibă liniște și pace
Tot acum și în vecie
Întreaga Academie!
Doar este contabil-șef
Ce străluce-n relief!
Ce să-i faci, așa e Ea
Super doamna Elena!
Toți socot, doar ea împarte
Fiecărui cu dreptate,
Pune preț pe orice clipă –
Te ferește de risipă!
Și te-ndeamnă, și ți-arată
Să iei calea luminată,

**Pentru dumneaei, fărtați,
Glasul vostru nu-l cruțați,
Mai sunați din zurgălăi
Și strigați cu toții : Hăi!
Hăi, hăi!!!**

Faceți brazda ca să treacă
Pe la bravul Tudor Leancă,
Gospodar din gospodari,
Pus mereu pe fapte mari:
Repară și construiește,
Înzestreză și păzește
Comoara încredințată –
O cetate minunată!

**Pentru dumnealui, voinici,
la pocniți avan din bici
Și sunați din zurgălăi,
Să răsunе peste văi
Haiducescul nostru Hăi!
Hăi, hăi!!!**

Treceți al Luminii prag –
Care ne-așteaptă cu drag
Zi de zi și an de an
Fără a plăti un ban.
Lumina din cărți străbate
Peste întreaga cetate!
Cine vrea și cine poate
Îmbogățește peste noapte
Și nu-l costă chiar nimica
Zice Camerzan Rodica –
Șefă a acestui templu,
Care-n toate e exemplu.

Ian, flăcăi voinici și tari,
Pentru-acești bibliotecari
Hai sunați din zurgălăi

(Continuare în pag. 10)

PLUGUȘORUL

(Continuare Înc. în pag. 1) ❄️

Și strigați odată: Hăi!
Hăi, hăi!!!

O spunem ca toți să știe
Că din astă-Academie
Și-au luat zborul în lume
Bine cunoscute nume:
Deputați, oameni de stat,
Care faima ne-au purtat
Și ne-o poartă orișunde
Pe unde de ei se-aude,
Conducători de orice rang,
Ce-și duc steaua lor cu drag,
Miniștri și președinți,
Consilieri, iubiți părinți,
Masteranzi și doctoranzi,

Bravi, asemeni unor brazi
Se mândresc ei deseori
Cu voi, bunii profesori...

Mânați, măi!
Hăi, hăi!!!

Sunteți mulți, neobosiți,
Care-o lume-nvredniciți,
Sunteți mândri,
sunteți dragi,
Ca un codru plin de fagi!
Sunteți Neam, sunteți o Țară
Din hotară în hotară!
Să trăiți, să înfloriți,
Mulți ani, mulți ani fericiți!

Roata, măi!
Hăi, hăi!!!

Brăzdați bine, măi feciori,
La acești buni profesori,
Ce li-i dat să dirijeze,
Calea să o lumineze,
Să vă deie Dumnezeu
În frunte să fiți mereu,
Cu dragoste și dreptate,
Să purcedeți mai departe!
Noi vă semănăm cu drag
Boabe de lumină-n prag
Să trăiți cu toți ca frații,
Ca să vă urmeze alții,
Că-n unire e puterea
Și în dragoste-i plăcerea!
Neamul pururi să trăiască
Pe moșia strămoșească!

(Continuare în pag. 11)

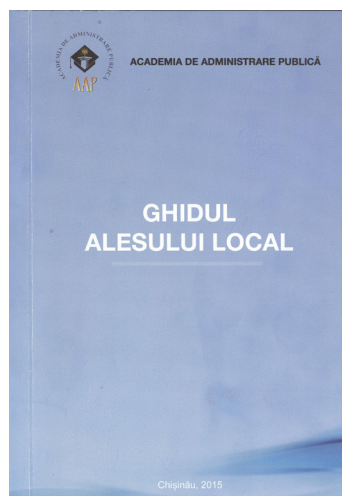
Ghidul alesului local, ediția 2015

Ghidul alesului local este elaborat în cadrul Programului Comun de Dezvoltare Integrată (PCDLI), implementat de Guvernul Republicii Moldova, cu asistența Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), finanțat de către Guvernele Suediei și Danemarcei.

La elaborarea/revizuirea Ghidului au participat profesori ai Academiei de Administrare Publică și experți ai Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată.

Lucrarea **Ghidul alesului local** este la a treia ediție (precedată de edițiile din 2007 și 2011) și reprezintă o tentativă de a reacționa în mod operativ la transformările și schimbările în cadrul normativ din domeniul administrației publice locale, care au avut loc pe parcursul ultimilor ani, în scopul completării ghidului cu noi date și informații privind reglementarea domeniului respectiv.

Ghidul alesului local este îndrumarul celor care au fost aleși de cetățeni, pentru a le reprezenta interesele și a le îmbunătăți condițiile de trai la nivel local. Lucrarea creează un cadru modern, eficient și practic pentru informarea aleșilor locali. Ea conține atât o viziune generală asupra sistemului administrației publice locale, analiza legislației în vigoare, cât și o abordare largă a principalelor sfere de activitate a aleșilor locali. Astfel, ghidul ajută aleșii locali să înțeleagă obligațiile, domeniile de

intervenție, dar și efectul potențial al unor decizii pe care le iau.

Avem ferma convingere că lucrarea de față va contribui la eficientizarea activității aleșilor locali și la transformarea APL-urilor într-un factor decisiv al dezvoltării comunităților.

Ghidul este divizat în șase capitole, glosar și anexe.

Capitolul I. Autoritățile administrației publice locale în Republica Moldova.

Capitolul II. Funcționarea administrației publice locale.

Capitolul III. Dezvoltarea locală integrată.

Capitolul IV. Managementul serviciilor publice locale.

Capitolul V. Finanțele publice locale și descentralizarea financiară.

Capitolul VI. Abordarea politicilor publice privind APL prin prisma drepturilor omului și a egalității de gen.

Spre deosebire de edițiile precedente, ghidul de față mai conține un **Glosar de termeni din domeniul administrației publice**, conceput ca un repertoriu de noțiuni și termeni, utilizați în administrația publică

modernă, care cuprinde informații și cuvinte apărute în uzul limbii noastre, inclusiv în contextul reformelor de au avut loc și mai continuă în administrația publică centrală și locală.

În anexă se conțin referiri la Legile privind administrația publică locală, descentralizarea administrativă, statutul alesului local, aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, dezvoltarea regională, transparența în procesul decizional, asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.

Materialele inserate în ghid vin să susțină aleșii locali în mobilizarea corectă a capacităților lor, direcționarea eficientă a eforturilor depuse la activitățile constructive din cadrul autorităților publice locale, reabilitarea încrederii în forțele proprii și consolidarea tendințelor optimiste.

Utilizarea **Ghidului alesului local** va contribui la sporirea corectitudinii și eficienței activității aleșilor locali, creșterea nivelului lor profesional și se va răsfrânge benefic asupra procesului administrării mai eficiente a domeniului public local în procesul realizării plenare a intereselor generale ale colectivităților locale.

Avem ferma convingere că lucrarea de față va contribui la eficientizarea activității aleșilor locali și la transformarea APL-urilor într-un factor decisiv al dezvoltării comunităților.

Igor NEAGA,
Biblioteca Academiei
de Administrare Publică

Troleibuze cu propulsare autonomă

Regia Transport Electric Chișinău a lansat „Proiectul privind reutilizarea troleibuzelor cu sistem de propulsare autonomă”, care a fost aprobat prin decizia primăriei municipiului Chișinău din 15 decembrie curent.

„Sistemele electrice de propulsare autonomă sunt aplicate tot mai pe larg în multe țări ale lumii, spune dl Gheorghe Morgoci, director general RTEC. Fiind în deplasări de serviciu, am luat cunoștință de aceste sisteme, le-am studiat și am hotărât să le aplicăm și în cadrul regiei noastre. Ideea este de a extinde rețelele de troleibuz până la Aeroportul Internațional și până în toate localitățile din suburbiile municipiului Chișinău fără cheltuieli de proiectare, construcție și deservire a rețelelor electrice de contact, ceea ce va aduce în bugetul

municipal economii de milioane.

Pe parcursul anului curent, am testat primul troleibuz cu sistem de propulsare autonomă și rezultatele

ne inspiră toată încrederea în implementarea reușită în viitorul apropiat a acestui proiect inedit pentru noi”.

În prezent, RTEC finalizează lucrările pentru testările complexe. S-a întocmit pachetul de documente pentru obținerea de la Ministerul Transportului al Republicii Moldova a autorizației cu drept de reutilizare a troleibuzelor. Conform proiectu-

lui, prima linie de troleibuz cu propulsie autonomă se prevede să fie inaugurată în august 2016. Pentru aceasta urmează să fie dotate cu sis-

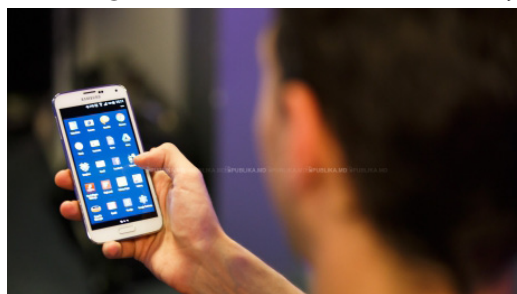

teme de propulsie autonomă până la 10 unități de transport public.

În paralel, se conlucrează în vederea implementării proiectului „Modernizarea sistemului de transport public în municipiul Chișinău”, care prevede utilizarea troleibuzelor cu sisteme de tichetare electronică și punerea în aplicare a sistemului automat de taxare și sistemelor de dirijare a circulației rutiere (GPS).

Telefoane inteligente la Cimișlia

Locuitorii din Cimișlia vor putea sesiza mai ușor și mai rapid autorităților problemele din oraș. Acest lucru va fi posibil datorită unei aplicații instalată pe telefonul mobil. Astfel, în cadrul unui program realizat de primărie, oamenii vor putea raporta orice problemă doar prin intermediul unei fotografii.

„Asta este imaginea fotografiată de dvs., o localizăm, iată vedem harta Cimișliei și,

respectiv, liceul „Mihai Eminescu”. Vedem pe compartimente: iluminat public - trei probleme, parcare - două probleme, vandalism - șase probleme,” explică managerul de program, Nicolae Hristov.

Autorii programului susțin că fotografiile trimise de locuitorii orașului vor fi stoca-

te pe un server, după care expediate persoanelor responsabile.

De exemplu, locuitorii orașului vor putea să sesizeze autorită-

țile despre gropile apărute în asfalt sau problema gestionării deșeurilor. Pentru asta va

trebui să descărcați aplicația „Raportează problema”, iar toate fotografiile vor ajunge la instituțiile responsabile.

Deocamdată, aplicația va putea fi utilizată doar de persoanele care au telefoane inteligente.

Autoritățile locale susțin că prin intermediul aplicației, problemele vor ajunge mai repede în vizorul lor.

„Va fi o operativitate a acestor lichidări de avarie și încălcări și va fi benefic pentru oraș. Mergem într-un pas cu timpul, cu IT-ul care se dezvoltă, tineretul va fi interesat”, a spus viceprimarul orașului Cimișlia, Sergiu Virlan.

Proiectul, în valoare de 14.000 de euro, a fost finanțat de Agenția Cehă pentru Dezvoltare.

PLUGUȘORUL

(Sfârșit. Înc. în pag. 1) ❄️

Roata, măi!
Hăi, hăi!!!

Să vă aibă Domnu-n pază,
Ca să mergeți după rază,
În lumina cea divină,
Bucuria să vă vină,
Să trăiți în armonie,
Că-altă viață n-o să fie!
Ani frumoși și ani bogați
Să trăiți că meritați!

La urechi cu flori de tei,
Mai sunați din zurgălăi
Și strigați cu toții:
Hăi, hăi!!!

De urat v-am mai ura,
Da' nu suntem de-aici, colea,
Suntem de la Ciuca-Buca,
Unde se face mămăliga
cât nuca
Și-o păzesc doisprezece
cu măciuca!
Am luat și noi o fărâmitură,
Și când ne-au tras
câte-o despicătură,
Ne-au sărit toți dinții
din gură!
Iar voi care ne ascultați,
Hai, degeaba nu mai stați,
Dați colacul și pitacul
Că vă strică boii pragul!

Roată, măi!
Hăi, hăi!!!

Noi vă mulțumim de toate,
Dar ne ducem mai departe,
Rămâneți cu drag și dor
Și în anul viitor,
An frumos ce-n ușă bate
Cu noroc și sănătate,
Să vă fie de folos
Cu Domnul Iisus Hristos!

Mânați, măi!
Hăi, hăi!!!

V-a urat
Ionel CĂPIȚĂ
cu ceata lui

Casa Mare – casa datinilor străbune

Casa Mare, în toate timpurile, a fost un spațiu de întâlniri a consătenilor de toate generațiile, unde în răgazurile oferite de munca la câmp, în special iarna, se organizau șezători, ele fiind ca o continuitate a datinilor străbune.

Tradiția poporului nostru ascunde foarte multe și diverse valori care merită să fie cunoscute de tânăra generație și chiar promovate mai departe. Nu există bucurii mai de preț ca averea națională, cea de cuget și spirit și trebuie păstrată cu sfințenie. Iată de ce, în cadrul ședinței Catedrei metodice „Limbă și comunicare” de la liceul „Alexandru cel Bun” din Rezina, s-a decis să se organizeze o șezătoare a bibliotecarilor din raion.

Am amenajat o frumoasă și tradițională Casă Mare, cu perne cusute cu mult dor și gânduri bune de măicuța mea Lenuța, apoi alți colegi au adus multe unelte de cândva, semnificația cărora unii copii nu le cunoscuteau, cum ar fi cicărlă, drugă pentru urzeală, pieptene de fier pentru pieptănat lână pentru o urzeală lungă, altul pentru bătut la covor, furci și fuse pentru a toarce lână

ș.a., această șezătoare fiind dedicată Sf. Andrei. Pentru a cultiva printre discipolii noștri sentimentul de admirație față de tradițiile specifice sărbătorii Sf. Andrei au fost selectați cei mai talentați elevi.

Elementele care au contribuit la crearea unei atmosfere spirituale au fost multiple și variate cu ghicitori, cântece interpretate cu mult suflet și dor de către Jora Ana-Maria „Leliță Ioană”, Martalog Vlada „Costică”, melodia „Azi e horă în sat” de Gheorghică O, Ceban M, Cristea V. Martalog V, Cojocari A. Iar bunicuța Anastasiei Porocan ne-a alinat cu două melodii extraordinare „De la Nistru mai la vale” și „Busuiocul”, care chiar în timpul repetițiilor le-a învățat pe

domnițe să toarcă, ele fiind încântate de meșteșugul de a toarce cu fusul.

Eleva Graur Mihaela (Vasiluța), în rolul gazdei șezătorii, alături de Pavliuc Cristina (Sofiica) nu numai că au întreținute, focul din vatră, dar și buna dispoziție, ospitalitatea și, desigur, povește pentru flăcăii care trebuiau să conducă fetele până acasă. Tata, moș Ion, în interpretarea lui Cojocari Liveriu, cu pietate și respect de tot ce ține de neam și țară a constatat a câta oară că e mare lucru când omul are o Casă Mare... are unde petrece o sărbătoare, are unde face o nuntă, o cumetrie, o șezătoare, numai dorință de-ar fi și mai puțină fudulie.

Cât de frumoase și de

neuitat erau șezătorile prin satele Moldovei noastre pregătite din timp, cu intrări în case cu strigături și voie bună, unde se depăneau amintirile, care, până la urmă, deveneau chiar un centru de educație, unde, de la mic la mare, lucrau la covoare, ori vre-o ie de cusut, lână de scărmanat sau porumb de curățat. Și de fiecare dată, în capul mesei erau aduse cele mai alese gânduri despre sătenii gospodari, cu multiple exemple demne de urmat chiar de cei mai mici participanți la șezătoare.

Ca pe timpuri, în lungile seri de iarnă, să revenim la șezătorile de cândva, să ne simțim pe deplin răsplătiți spiritual, astfel Casa Mare, cu siguranță, va deveni spațiul în care fiecare dintre noi se va simți cu adevărat urmașul strămoșilor noștri, a datinilor noastre populare, pentru dăinuirea noastră în veac, căci dragostea de tot ce este al nostru, de neam, nu se stinge niciodată și e mai presus de celelalte valori sau sentimente.

**Valentina CIUBOTARU-
CAMERZAN,**
*director adjunct al liceului
„Alexandru cel Bun”, Rezina.*

Abonarea 2016

Continuă abonarea pentru anul 2016 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC”, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.
Costul unui abonament:
3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.
Costul unui abonament:
3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție
Ion AXENTI - secretar responsabil
Luminița BOICIUC - redactor
Vitalie NICA - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919.
Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.
Dat la tipar 29.12.2015

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică